Shrnutí hlavních poznatků

Demografický vývoj

- Od vzniku krajů včetně Plzeňského uplynulo čtvrt století. Nyní je náš region, který je v Česku třetím největším, tvořen 7 okresy, 15 správními obvody obcí s rozšířenou působností, 35 správními obvody obcí s pověřeným obecním úřadem a 501 obcemi, z nichž v 57 případech jde o města.

- Na území kraje žilo k 31. 12. 2025 celkem 614 683 obyvatel a řadí se tak s hodnotou 80,4 obyvatel na km^2 k nejřidčeji zalidněným. Vyšší koncentrace je mapována v centrální části kolem krajské metropole, na rozdíl od oblastí v pohraničí.

- Obyvatelstvo našeho regionu každoročně roste již od roku 2005. Mezi roky 2024/2025 se počet obyvatel navýšil pouze v pěti krajích v rámci republiky včetně Plzeňského.

- K růstu populace regionu dochází již od roku 2011 výhradně díky kladnému migračnímu saldu. V průběhu vývoje je možné spatřovat dva zásadní vrcholy migračního přírůstku, a to v roce 2007 v důsledku ekonomického růstu v předkrizovém období a v roce 2022 vlivem imigrační vlny v souvislosti s válkou na Ukrajině.

- Poslední přirozený přírůstek byl na našem území evidován v období let 2007 až 2010, kdy zakládá rodiny silná generace ze 70. let 20. stol. Současný nepříznivý stav je způsoben méně početnou generací z počátku století, která se dostává do reprodukčního věku, v kombinaci s postupně rostoucím počtem zemřelých z řad poválečných baby boomers.

- V roce 2025 se v Plzeňském kraji živě narodilo 4 239 dětí, což je o více než čtvrtinu nižší hodnota než před dvaceti lety. Zároveň se prodlužuje průměrný věk matek při narození dítěte, který se již od roku 2021 pohybuje nad hranicí 30 let.

- V Plzeňském kraji v roce 2025 zemřelo 6 592 osob a jejich počet od roku 2023 narůstá. Hodnota úmrtnosti se dostává na předpandemickou úroveň. U třetiny případů k příčinám úmrtí patřily nemoci oběhové soustavy, na druhé místo se zařadily novotvary.

- Počet sňatků od roku 2022, kdy byl patrný růst vlivem kompenzací sňatečnosti po karanténních opatřeních v době pandemie, výrazně klesá. Jedná se o důsledek nejen nejslabších generací narozených na přelomu století, ale i obecného trendu neuzavírání oficiálních svazků.

- Již od roku 2004 je možné spatřovat rozevírání pomyslných nůžek demografického stárnutí. Naposledy v tomto roce byl podíl nejmladší věkové kategorie 0–14 let a nejstarší 65 let a více v rámci populace regionu vyrovnaný. V roce 2025 již převyšuje seniorská kategorie podíl té nejmladší o 6,3 p. b.

- Celkem se za uplynulá dvě desetiletí zvýšil průměrný věk v kraji o 3 roky na 43,4 let. Současně se navyšuje i naděje dožití při narození. V období 2024–2025 činila v regionu u mužů 77,41 let a u žen 82,96 let. Retrospektivně se jedná o nárůst téměř o 5 let od roku 2001–2002.

Sociální vývoj

- Podle VŠPS tvořilo v kraji v roce 2025 pracovní sílu celkem 306,9 tis. osob, což je meziročně o 2,5 tis. více. Z celkového počtu tvořili zaměstnaní 300,2 tis. a nezaměstnaní 6,7 tis.

- Míra zaměstnanosti vzhledem k roku 2024 mírně klesla na 60,4 %, a je tak třetí nejvyšší po Praze a Středočeském kraji. Zaměstnaní jsou většinou zaměstnanci a pracují nejčastěji v sektoru služeb.

- Obecná míra nezaměstnanosti v kraji dosáhla v roce 2025 hodnoty 2,2 % a meziročně vzrostla o 0,4 p. b. V mezikrajském porovnání je nezaměstnanost čtvrtá nejnižší.

- Dle Ministerstva práce a sociálních věcí a Ministerstva průmyslu a obchodu bylo na konci roku 2025 evidováno 84,5 tis. pracovněprávních vztahů cizinců v postavení zaměstnanců a 7,8 tis. cizinců pak podnikalo na základě živnostenského oprávnění. S ohledem na národnost byly nejvyšší podíly jak u zaměstnanců (45,0 %), tak u živnostníků (37,5 %) mapovány v případě obyvatel z Ukrajiny.

- Ve vývoji nezaměstnanosti se negativně projevila ekonomická krize mezi lety 2008/2009, pandemie covid-19 a také příliv uprchlíků z Ukrajiny. Ke konci roku 2025 bylo evidováno přes 16 tis. uchazečů o zaměstnání, což je o 17,6 % více než v předchozím roce.

- Podíl nezaměstnaných osob v Plzeňském kraji dosáhl k 31. 12. 2025 hodnoty 3,87 %, což představuje meziroční nárůst o 0,60 p. b. a zároveň po Praze druhou nejnižší mapovanou hodnotou v republice.

- Úřady práce v kraji uchazečům k 31. 12. 2025 nabízely 7 453 pracovních míst. Na jedno místo tak připadlo v přepočtu 2,2 uchazečů o zaměstnání, což je po Praze nejnižší hodnota v Česku.

- Výsledky strukturálního šetření o mzdách ukázaly, že průměrná hrubá měsíční mzda v kraji činila 50 589 Kč a byla mezi kraji 5. nejvyšší. Medián mezd, což je mzda uprostřed mzdového rozdělení, dosáhl částky 45 256 Kč a meziročně vzrostl o 7,1 %.

- Vlivem nízké porodnosti klesá počet dětí navštěvujících mateřské školy, za poslední dekádu o 2,1 %. Naopak početně silné ročníky se stále projevují v rostoucích hodnotách žáků středních škol, kteří se postupně začínají přesouvat na vysoké školy.

- V roce 2024 připadalo v našem regionu na 1 lékaře v průměru 213 obyvatel a na 1 zubaře 1 437 obyvatel.

- V Plzeňském kraji bylo v roce 2025 vyplaceno 424,1 tis. dávek státní podpory, z nichž nejčastěji šlo o přídavek na dítě. Celkové výdaje na dávky se do roku 2025 mírně navýšily, a to na hodnotu 2 466,7 mil. Kč. K růstu došlo zejména díky rostoucím výdajům v rámci příspěvku na bydlení.

- V Plzeňském regionu bylo v roce 2025 provozováno 26 domovů pro seniory s kapacitou 1 565 lůžek a 23 domovů se zvláštním režimem s kapacitou 1 954 lůžek. Právě v případě domovů se zvláštním režimem došlo za posledních deset let k téměř zdvojnásobení kapacity.

- Starobní důchodci v Plzeňském kraji pobírali v prosinci 2025 průměrný důchod ve výši 21 038 Kč, což je čtvrtá nejvyšší částka mezi regiony. Za poslední dekádu došlo k jeho navýšeni o 84,2 %. Celkový počet příjemců důchodů se po dvou letech jejich nárůstu meziročně mírně snížil.

- V Plzeňském kraji bylo v roce 2025 zaregistrováno 9 244 trestných činů, oproti předchozímu roku o 2,8 % více. Nejčastěji se jednalo o majetkové trestné činy, a to především o krádeže vloupáním do motorových vozidel nebo do ostatních objektů, krádeže v obchodech a podvody.

- Na území našeho regionu bylo v roce 2025 hlášeno 4 792 dopravních nehod, což je o 1,7 % více než v předchozím roce. Zároveň dochází i k růstu způsobených hmotných škod v jejich důsledku, konkrétně meziročně o 16,0 % na hodnotu 502 mil. Kč.

Ekonomický vývoj

- V roce 2024 HDP ve srovnatelných cenách v Plzeňském kraji vzrostl o 2,3 % a konečně po pěti letech překonal předpandemickou úroveň. Čtyři regiony v republice zatím ještě nedosáhly hospodářských výsledků z roku 2019.

- Regionální HDP na 1 obyvatele, které dosáhl hodnoty 637,2 tis. Kč, představoval 86,1 % průměru Česka, republikový průměr bez Prahy ovšem převýšil o 2,9 %.

- V rámci odvětvové struktury hrubé přidané hodnoty dochází dlouhodobě k růstu významu sektoru služeb na úkor průmyslu a zemědělství. Průmysl již v kraji nedosahuje ani 40% podílu na HPH, naopak terciární sektor se přiblížil 58 %.

- V roce 2025 skočilo saldo veřejného rozpočtu v Plzeňském regionu po 14 letech, kdy příjmy převažovaly nad výdaji, schodkem s částkou -195 mil. Kč.

- Výdaje na výzkum a vývoj v kraji se mezi roky 2023/2024 snížily o více než desetinu. Jejich podíl na hrubém domácím produktu v roce 2024 činil 1,4 %, což je mírně pod republikovým průměrem a zároveň nejnižší hodnota od roku 2018.

- V registru ekonomických subjektů v kraji bylo ke konci roku 2025 evidováno 140,1 tis. jednotek. Největší část tvořili živnostníci, kterých bylo 91,3 tis. Na území kraje působilo 146 podniků zaměstnávajících 250 a více zaměstnanců, tedy o 7 více než v předchozím roce.

- V regionu narostla plocha orné půdy za poslední dekádu o 6,6 %, což je nejvíce v mezikrajském porovnání. K nejčastěji pěstovaným plodinám patří v kraji obiloviny, a to konkrétně pšenice, jejíž produkce se meziročně o více než desetinu navýšila.

- Plzeňský region se v produktivitě nosnic umístil v mezikrajském srovnání na první příčce. V průměru zde jedna slepice v roce 2025 snesla 320,0 vajec. Na celorepublikové produkci se náš region podílel 23,7 % a jednalo se o druhý nejvyšší podíl v Česku.

- Plzeňský region se na těžbě dřeva, s hodnotou 2,2 mil. m^3 b. k. (bez kůry) zejména jehličnatých dřevin, v republice podílel v roce 2025 druhou nejvyšší hodnotou, a to 13,2 %.

- Průměrná mzda v průmyslu je v Plzeňském kraji čtvrtá nejvyšší mezi regiony a nejvíce zaměstnanců v průmyslu pracuje ve výrobě motorových vozidel. Po covidovém roce 2020 rostly tržby z prodeje výrobků a služeb průmyslové povahy, v roce 2025 dokonce nejvíce mezi kraji, a to o 6,3 %.

- V roce 2025 bylo v Plzeňském kraji vyrobeno nejvíce elektřiny z obnovitelných zdrojů energie od roku 2016, a to celkem 72,8 % z celkově vyrobené energie v kraji. Roste význam zejména solárních elektráren, jejichž instalovaný výkon se od roku 2019 téměř zdvojnásobil.

- V kraji již čtvrtým rokem klesá počet vydaných stavebních povolení, zároveň dochází k růstu jejich průměrné hodnoty, a to meziročně na jedno stavební povolení o 12,0 %.

- Na rozdíl od více než třetinového poklesu zahájené bytové výstavby, což bylo zároveň nejvýraznější snížení napříč regiony Česka, počet dokončených bytů meziročně téměř o pětinu vzrostl.

- V roce 2025 se prodávaly rodinné domy v Plzeňském kraji za průměrnou kupní cenu 51 449 Kč/m^2, což představuje meziroční navýšení o 12,5 %. V případě bytů rostly ceny rychleji, a to meziročně o více než 14 % na hodnotu 60 281 Kč/m^2.

- V hromadných ubytovacích zařízeních Plzeňského regionu se v roce 2025 ubytovalo celkem 909 482 hostů a jednalo se o vůbec největší počet návštěvníků za sledované období od roku 2012. Nejčastěji se jedná o domácí turisty, ze zahraničí k nám nejčastěji směřují návštěvníci ze sousedních zemí.

Životní prostředí

- Z celkové zemědělské půdy připadala v kraji v roce 2025 největší část na půdu ornou 65,7 %, která ovšem vykazuje klesající tendence. Dochází k tomu zejména ve prospěch rostoucích trvalých travních porostů, jejichž rozloha se od roku 2001 zvýšila o 8,4 %.

- V Plzeňském regionu představuje rozloha chráněných území přes 133,5 tis. ha, což je 18,1 % z celkové rozlohy kraje. Za poslední dvě dekády se jejich plocha rozrostla o téměř 60 tis. ha.

- V Plzeňském regionu bylo v roce 2025 zásobováno vodou z vodovodů 87,5 % obyvatel, což představuje nejnižší podíl v mezikrajském porovnání.

- Podle ČHMÚ došlo v Plzeňském kraji v roce 2024 k meziročnímu poklesu sledovaných základních znečišťujících látek v ovzduší. Nejvíce se meziročně snížily měrné emise oxidu uhelnatého (CO) a oxidu siřičitého (SO_2).

- Ročně obyvatel Plzeňského kraje v průměru roku 2025 vyprodukoval 494 kg komunálního odpadu, což je o 30 kg více než v předchozím roce a zároveň čtvrtá nejnižší hodnota mezi regiony Česka.

- Podle kraje sídla investora bylo v našem regionu na ochranu životního prostředí v roce 2025 investováno 1,9 mld. Kč. Nejvyšší objem prostředků směřoval na nakládání s odpadními vodami a ochranu ovzduší a klimatu.